

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6164-6k.59
7/7064-6k.75
7/7065-6k.75
7/7066-6k.75
7/7069-6k.75
7/7070-6k.75

08 Mayıs 2019

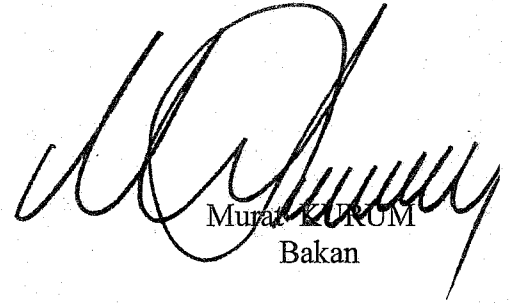
Sayı : 30824082/610- 108695
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019
7/5295-6k.60
7/6151-6k.59
7/3871-6k.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (3 Adet- 3 Sayfa)
- Cevap yazısı (27 Adet, 47 Sayfa)

7/3871-6k.19
7/3872-6k.19
7/4180-6k.24 → 7/4182-6k.24
7/4183-6k.24 → 7/4185-6k.24
7/4707-6k.31
7/4710-6k.31
7/4713-6k.31

7/629-6k.11
7/1921-6k.16
7/3547-6k.19
7/4572-6k.31
7/4886-6k.31
7/5299-6k.40
7/5301-6k.40
7/7532-6k.84
7/7781-6k.85
7/8338-6k.101

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ZEKİ HAKAN SİDAL'NIN
TBMM 7/5301 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORU VE CEVAPLARI**

SORULAR:

- 1) Projenin ormanlık alan içerisinde olması sebebiyle projenin gerçekleşmesi için ağaç kesimi gerekmektedir. Proje kapsamında kaç farklı türe ait, kaç adet ağaç kesilecektir?
- 2) Kesilecek ağaçların oluşturacağı ekonomik kayıplar hesaplanmış mıdır? Hesaplanmışsa bu ekonomik kayıplar ne kadardır?
- 3) Kesilen ağaçların bölge ekosisteminde yaratacağı etkiler araştırılmış mıdır?
- 4) Çalışma alanı ve çevresinde kaç adet endemik bitki ve koruma altına alınmış hayvan türü vardır? İşletmenin faaliyetleri bu türlere ne gibi zararlar verecektir?
- 5) Bölgede endemik olarak var olduğu bilinen Köknar ve Ladin ağaçlarının yok olma tehlikesi var mıdır?
- 6) ÇED başvuru dosyasında proje sahasının etki alanında olmadığı iddia edilen ancak proje sahasının kuş bakışı 5 kilometre yanında yer alan Cehennem Deresi Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Mermer Ocağının faaliyetlerinden nasıl etkilenecektir? Buna yönelik bir hazırlık çalışması vardır?
- 7) Mermer Ocağının faaliyetleri sonucu mermer atığı oluşacaktır. Ortaya çıkacak mermer atığı içerisinde bulunan karbonik asit nedeniyle bölgede asit yağmuru oluşacağı ve bu nedenle bölgenin PH dengesinin bozulacağı iddiası doğru mudur?
- 8) Mermer Ocağının faaliyetleri bağlamında ortaya çıkacak olan asit yağmurlarının tarım arazilerine verebileceği zararlar hesaplanmış mıdır?
- 9) Mermer Ocağında madencilik faaliyeti kapsamında gerçekleştirilecek patlamalar yoğun toz bulutlarına ve yeraltı su tabakasında bozulmalara yol açacak mıdır?
- 10) Toz bulutları orman habitatını ve yaban hayatını nasıl etkileyecektir?
- 11) Maden Ocağından çıkacak atıklar ve yayılan tozlar bölgede tarım yapan çiftçinin üretimindeki miktar ve kaliteyi düşürecek midir?
- 12) Mermer Ocağının her türlü faaliyetinin sonucu tek geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bölge sakinlerinin mağdur olmaması için bir çalışmanız var mıdır?
- 13) Mersin, Tarsus ve merkez ilçelerin içme suyunu karşılayan, Berdan Barajına dökülen Cehennem Dere Vadisindeki akarsu proje sahasının oldukça yakınından geçmektedir. Bu proje Mersin, Tarsus ve merkez ilçedeki vatandaşlarımızın temiz içme suyuna ulaşmasını engelleyecek midir?
- 14) MESKİ'nin içme suyunu tehdit eder diyerek ÇED başvuru dosyasına olumsuz görüş bildirdiği iddiası doğru mudur?
- 15) Proje kapsamında Mermer Ocağı günlük 65 ton, yıllık 16 bin 250 ton su tüketecektir. Mermer Ocağı bu suyu nereden temin edecektir? Bu su işletmeye bedava mı verilecektir?

- 16) Projenin Su Ayak İzi analizleri yapılmış mıdır? Yapılmışsa kamuoyuna açıklanmış mıdır? Yapılmamışsa neden yapılmamıştır?
- 17) Projenin gerçekleşeceği yakın saha ve onun art bölgesi verimli tarım arazilerine sahiptir. Bu bölge tarımsal sulamada Mavi Su kullanımına bağımlıdır. Bu gerekçe ile Mermer Ocağı işletmesinin Mavi Su Ayak İzinin bölgede yaratacağı kuraklık etkisi hesaplanmış mıdır?
- 18) Yapılan bilimsel çalışmalara göre Türkiye'de Seyhan Su Havzası İklim Değişikliğinden en fazla etkilenecek yerler arasındadır. Bölgeye ilişkin geliştirilen iklim projeksiyonlarında bölgenin su kaynağını oluşturan kar ve yağmur yağışlarının azalacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla bölgede kuraklık riski vardır. O halde Mermer Ocağı, faaliyetleri ve su çekim çalışmaları ile bölgedeki kuraklık şiddetini artıracak mıdır?
- 19) Mermer Ocağının yer altından çekeceği su, yer altı suyu seviyesini ne kadar aşağı çekecektir?
- 20) İşletme sahasının art bölgesinde yer alan ve çiftçiler tarafından kullanılan su kuyuları yer altı su seviyesinde yaşanacak bu değişiklikten etkilenecek midir?
- 21) Yer altı su seviyelerinin düşmesinden dolayı çiftçilerin göreceği maddi kayıplar nasıl önlenecek, bu zarar hangi kurum tarafından telafi edilecektir?
- 22) Proje, bölgede yer alan tarımsal alanların Su Güvencesi açısından incelenmiş midir?
- 23) Projede işletmenin Su Ayak İzinin küçültülmesine yönelik herhangi bir önlem alınmış mıdır?
- 24) Projeye konu olan Mermer Ocağının, 20 kilometre altında Mersin Soda Sanayi A. Ş.'ye ait "Tarsus Karadiken Soda San. A.Ş. CRD Lojistik Kireç Taşı Ocağı" bulunmaktadır. Bu ocaktan Mersin Soda Sanayine urlarla malzemeler taşınmakta, çiftçilerde ulaşım amacı ile aynı yolu kullanmaktadır. Bölgeye ulaşımın başka alternatifi olmaması dolayısıyla bu yolda çok fazla maddi hasarlı ve ölümlü trafik kazası gerçekleşmektedir. Bahsi geçen proje ile Mermer Ocağının da açılması ile birlikte aynı yol üzerindeki ağır ve tehlikeli araçların trafiği artacaktır. Bu durum proje kapsamında değerlendirilmiş midir? Mermer Ocağı için alternatif bir yol güzergâhı planlanmış mıdır? Planlanmamış ise bu yolda meydana gelebilecek can ve mal kayıplarının sorumlusu Mermer Ocağının açılmasına izin verenler mi olacaktır?
- 25) Ağır araç trafiğinin, alternatifsiz bir şekilde bu yoldan sağlanması yolun aşırı kullanımına dolayısıyla çabuk yıpranmasına neden olacaktır. Yıpranmadan kaynaklı kamu zararı kimden tahsil edilecektir?
- 26) Tarsus'a; Adana, Tarsus ve Mersin bölgesindeki 11 milyon ton tarım ve hayvansal gıdanın işlenmesini hedefleyen, 55 bin kişiye istihdam sağlamasını amaçlayan Tarsus Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması planlanmaktadır. Söz konusu Mermer Ocağının ilgili bölgedeki faaliyetleri bu önemli projeye engel değil midir?

CEVAPLAR:

Alacakaya Mermer ve Maden İşletmesi Tic. ve San. A.Ş. tarafından, Mersin ili, Tarsus İlçesi sınırları içerisinde 201501029, 201501035, 201501038 ruhsat numaralı ve 3318900, 3318099, 3318100 erişim numaralı sahalarda "Mermer Ocağı Arama ve İşletme" projesi yapılması planlanmaktadır. Projeye konu birbirine mücavir durumdaki işletme ruhsatlarından 3318900 erişim numaralı ruhsat sahası 97,78 hektar, 3318099 erişim numaralı ruhsat sahası 99,15 hektar, 3318100 erişim numaralı ruhsat sahası ise 99,63 büyüklüğündedir. Toplam ruhsat alanı 296,56 hektardır. Talep edilen toplam ÇED alanının büyüklüğü 172,85 hektardır. Bahse konu projeye ait ÇED süreci halen devam etmektedir. Bakanlığımızın görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında sorulara ilişkin cevaplarımız aşağıda yer almaktadır.

1, 2, 3- ÇED Yönetmeliğinin EK- I Listesinde yer alan Bakanlığımıza müracaatta bulunulan projelerle ilgili olarak Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED Prosedüründe sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler bu komisyon tarafından incelenip değerlendirilmekte, Bakanlığımızca da bu komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeye göre ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir. Proje alanı Mersin- Adana Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı N33 Paftası sınırlarında yer almaktadır. 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planına göre proje alanı "Orman Alanı" kullanımında yer almaktadır. Bahse konu ÇED Raporunda, ilk beş yılda 9.000 adet ağaç kesileceği belirtilmekte olup, kesilecek ağaç sayısının 5 (beş) katı ağaç dikileceği yatırımcı firma tarafından taahhüt edilmektedir.

4, 5, 6- Bahse konu projeye ait ÇED Raporunda, faaliyet için talep edilen alanda, Biyolog Yavuz KIRACI tarafından yapılan saha gözlem ve literatür çalışmalarına göre oluşturulan Flora-Fauna Tür Listelerinde endemik, koruma altına alınmış vb. statülerde yer alan herhangi bir bitki ve hayvan türüne rastlanmadığı hususu belirtilmiştir. Bern Sözleşmesi uyarınca koruma altına alınan Caretta caretta ve Chelonia mydas türü deniz kaplumbağalarına ait 17 üreme alanından 3' ü Mersin il sınırları içerisinde bulunduğu; Göksu Deltası, Kazanlı Deltası ve Anamur Deltasında üreme/yuvalama alanlarının bulunduğu; bu alanların çalışma alanına uzaklıkları sırasıyla 97 km, 32 km ve 180 km olduğu hususları belirtilmektedir.

7,8- Mermer ocaklarında mermer üretimi (blok kesme) sırasında meydana gelen maden atıkları, 15.07.2015 tarihli ve 29417 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 15.07.2017 tarihinde yürürlüğe giren "Maden Atıkları Yönetmeliği"ne göre inert (zararsız) atıklar olarak tanımlanmıştır. Büyük çoğunlukla çatlaklı veya satışa uygun olmayan mermer bloklarından oluşan bu atıklar genellikle mermer ocağının içinde bulunduğu ruhsat alanı içinde depolanmaktadır. Mermer atıklarının depolanması ile ilgili hususlar Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde ilgili kurumlar tarafından değerlendirilmektedir. Söz konusu atıkların bileşiminde % 97-98 oranında CaCO₃ (kalsiyum karbonat) bulunmakta olup, karbonik asit (HCO₃) ise bulunmamaktadır.

9,10- Madencilik faaliyetlerinin çevresel etkileri toz, gürültü, patlatma vb. olarak sıralanabilir. Bu etkiler modelleme ve ölçümlerle tespit edilerek kanun ve yönetmelikler kapsamında ÇED süreçleri içerisinde değerlendirilmektedir. Ayrıca, bahsedilen hususlar ile ilgili denetim ve kontroller Bakanlığımız ve Valilikler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerince) her yıl rutin olarak yapılmaktadır. Proje kapsamında blok mermer üretim faaliyeti gerçekleştirilmesi planlanmakta olup; işletme yöntemi olarak "Elmas Tel Kesme" (sulu kesim) metodu uygulanacaktır. Mermer ocağının işletilmesi sırasında açık işletme yöntemiyle üretim yapılacak olup, patlatma yapılmayacaktır.

11-Mermer ocaklarında mermer üretimi (blok kesme) sırasında meydana gelen maden atıkları, 15.07.2015 tarihli ve 29417 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 15.07.2017 tarihinde yürürlüğe giren "Maden Atıkları Yönetmeliği" ne göre inert (zararsız) atıklar olarak tanımlanmıştır. Büyük çoğunlukla çatlaklı veya satışa uygun olmayan mermer bloklarından oluşan bu atıklar genellikle mermer ocağının içinde bulunduğu ruhsat alanı içinde depolanmaktadır.

Mermer atıklarının depolandığı alanlar ile ilgili hususlar Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde Tarım ve Orman Bakanlığının da içinde bulunduğu kurum/kuruluşlar tarafından tarım alanları da dikkate alınarak değerlendirilmektedir.

12- Mersin Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, inceleme değerlendirme komisyonu üyesi olup, bahse konu projeye ait ÇED süreci devam etmektedir.

14- Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün bahse konu projenin uygun görülmediğine dair görüş yazısı bulunmakta olup, konu ilgili komisyon üyesi kurum/kuruluşlarla ile süreç içerisinde değerlendirilecektir.

15- Mermer Ocağı faaliyeti sırasında çalışacak personel için su kullanımı, toprak yolların spreyleneceği sırasında su kullanımı, mermer üretimi sırasında su kullanımı söz konusu olacaktır. Faaliyet kapsamında ihtiyaç duyulacak suyun satın alınmak sureti ile karşılanacağı belirtilmektedir.

13,16,17,18,19,20,21,22,23- Bahse konu proje; Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Mersin Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü inceleme değerlendirme komisyonunda yer almakta olup, sözü edilen hususlar devam eden ÇED süreci içerisinde değerlendirilecektir.

24,25- Projede sevkiyat ve ulaşım için E982 (Adana – Erdemli Otoyolu) yolu kullanılacaktır. Bu yolun mevcut trafik yoğunluğu ve projede kullanılacak araçlardan kaynaklanacak ilave trafik yükü bahse konu ÇED Raporu içerisinde yer almaktadır. Ayrıca, faaliyet kapsamında sahadan nakliye esnasında hız sınırına, araçların boyut ve ağırlıklarına, araçları yükleme kurallarına uyulacak ve köprü, sanat yapıları ve menfezlere zarar verilmeyeceği, bununla birlikte nakliye güzergahında insan ve hayvan sağlığı açısından gerekli tedbirlerin alınacağı taahhüt edilmektedir.

26- Birbirinin etkileşim alanında kalan projelerde, ÇED Yönetmeliği kapsamında, faaliyetlerden kaynaklanacak etkilerle ilgili kümülatif değerlendirmeler yapılmaktadır.

